

Otázky ku skúške Matematická analýza I.

1. Definícia limity funkcie v bode

Definícia 12 *Nech $f : A \rightarrow \mathbb{R}$, $a, b \in \mathbb{R}^*$ a a je hromadným bodom množiny A . Ak pre každé $\mathcal{O}_\varepsilon(b)$ existuje $\mathcal{O}_\delta(a)$ také, že $f(\mathcal{O}_\delta(a) \cap A) \subset \mathcal{O}_\varepsilon(b)$, hovoríme, že funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ má v bode a limitu b . Píšeme $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = b$.*

2. Veta o limite zúženia funkcie

Definícia 14 *Nech $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ a $C \subset A$. Potom funkciu $(f|C) : C \rightarrow \mathbb{R}$, $(f|C)(x) = f(x)$ pre každé $x \in C$, nazývame zúženie funkcie f na množine C .*

Veta 2 *Nech $f : A \rightarrow \mathbb{R}$, $C \subset A$ a $a \in \mathbb{R}^*$ je hromadným bodom množiny C . Nech $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = b$. Potom aj $\lim_{x \rightarrow a} (f|C)(x) = b$.*

3. Veta o limite zloženej funkcie

Veta 6 *Nech $f : A \rightarrow B \subset \mathbb{R}$ a $g : B \rightarrow \mathbb{R}$. Nech $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = b$ a $\lim_{x \rightarrow b} g(x) = c$. Nech je splnená aspoň jedna z nasledujúcich podmienok:*

- *Pre každé $x \in A \setminus \{a\}$ je $f(x) \neq b$.*
- *Funkcia g je spojitá v bode b .*

Potom $\lim_{x \rightarrow a} (g \circ f)(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(f(x)) = c$.

4. Definícia spojitosti funkcie v bode, na množine a spojitosti

Definícia 13 *Nech $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ a $a \in A$ je hromadným bodom množiny A . Ak $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$, budeme hovoriť, že funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá v bode a .*

Ak funkcia f je spojitá v každom bode $a \in C \subset A$, tak budeme hovoriť, že funkcia f je spojitá na množine C .

Ak funkcia f je spojitá v každom bode $a \in A$, tak budeme hovoriť, že funkcia f je spojitá.

5. Definícia postupnosti reálnych čísel. Definícia konvergentnej postupnosti

Definícia 18 *Postupnosť (reálnych čísel) je funkcia $f : \mathbb{N}^+ \rightarrow \mathbb{R}$. Hodnotu $f(n) = a_n$ nazývame n -tý člen postupnosti. V tomto prípade postupnosť zapisujeme v tvare $(a_n)_{n=1}^\infty$.*

Ak existuje $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = a \in \mathbb{R}$, tak hovoríme, že postupnosť $(a_n)_{n=1}^\infty$ je konvergentná. Vo zvyšných prípadoch hovoríme, že postupnosť je divergentná.

6. Definícia nekonečného radu, jeho konvergenzie a súčtu

Definícia 21 *Nech $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ je postupnosť reálnych čísel. Potom symbol*

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n + \dots$$

nazývame nekonečný číselný rad. Číslo a_n nazývame n -tý člen radu.

K radu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je priradená taká postupnosť $(s_n)_{n=1}^{\infty}$, že platí

$$s_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n$$

pre každé $n \in \mathbb{N}^+$. Postupnosť $(s_n)_{n=1}^{\infty}$ nazývame postupnosť čiastočných súčtov radu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$.

Ak postupnosť $(s_n)_{n=1}^{\infty}$ je konvergentná, tak hovoríme, že rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je konvergentný. Ak je divergentná, tak aj rad je divergentný.

7. Bolzano - Cauchyho kritérium konvergenzie nekonečného radu

Veta 21 *(Bolzano-Cauchyho kritérium konvergenzie nekonečného radu) Rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je konvergentný práve vtedy, keď pre každé $\varepsilon > 0$ existuje $n_0 \in \mathbb{N}$ také, že pre každé $m > n > n_0$, $m, n \in \mathbb{N}^+$ platí*

$$|a_{n+1} + a_{n+2} + \dots + a_m| < \varepsilon.$$

8. Nutná podmienka konvergenzie nekonečného radu. Uviesť príklad, že nie je postačujúcou podmienkou (harmonický rad)

Veta 22 *(Nutná podmienka konvergenzie nekonečného radu) Ak rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je konvergentný, tak*

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0.$$

harmonický rad je rad tvaru

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$$

9. Definícia majorantného radu, majorantné kritérium konvergenzie nekonečného radu

Definícia 25 *Nech rady $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ a $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ sú také, že $|a_n| \leq b_n$ pre každé $n \in \mathbb{N}^+$. (Je zrejmé, že $0 \leq b_n$.) Potom hovoríme, že rad $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ je majorantným radom radu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$. Píšeme*

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \ll \sum_{n=1}^{\infty} b_n.$$

Veta 24 *Nech*

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \ll \sum_{n=1}^{\infty} b_n.$$

Ak rad $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ je konvergentný, tak je konvergentný aj rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$.

Dôsledok 3 *Nech*

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \ll \sum_{n=1}^{\infty} b_n.$$

Ak rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je divergentný, tak je divergentný aj rad $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$.

10. D'Alembertovo (podielové) kritérium konvergenie nekonečného radu

Veta 25 (*d'Alembertovo kritérium konvergenie radu*) *Nech $a_n \neq 0$ pre každé $n \in \mathbb{N}^+$. Ak*

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| < 1,$$

potom je rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ absolútne konvergentný.
Ak

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| > 1,$$

tak rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je divergentný.

11. Cauchyho (odmocninové) kritérium konvergenie nekonečného radu

Veta 26 (*Cauchyho kritérium konvergenie radu*) *Nech*

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} < 1.$$

Potom je rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ absolútne konvergentný.
Ak

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} > 1,$$

tak rad $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je divergentný.

12. Definícia radu so striedavými znamienkami, kritérium o jeho konvergencii

Definícia 27 *Nech $a_n > 0$ pre každé $n \in \mathbb{N}^+$. Potom rad*

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} a_n = a_1 - a_2 + a_3 - a_4 + \dots + (-1)^{n+1} a_n + \dots$$

nazývame radom so striedavým znamienkom.

Veta 27 (*Leibnitzovo kritérium konvergenie radu*) *Nech $a_n > 0$ pre každé $n \in \mathbb{N}^+$ a postupnosť $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ je klesajúca. Ak $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$, tak rad $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} a_n$ je konvergentný.*

13. Definícia diferencovateľnosti funkcie v bode

Definícia 29 *Nech $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ a $a \in A$ je hromadným bodom množiny A . Nech existuje vlastná limita*

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x) - f(a)}{x - a} = f'(a).$$

Vtedy hovoríme, že funkcia f je diferencovateľná v bode a . Hodnotu $f'(a)$ nazývame derivácia funkcie f v bode a .

Ak funkcia f je diferencovateľná v každom bode $a \in M \subseteq A$, potom hovoríme, že funkcia f je diferencovateľná na množine M . Ak funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je diferencovateľná na množine A , tak hovoríme, že f je diferencovateľná funkcia.

14. Veta o vzťahu diferencovateľnosti a spojitosti funkcie

Veta 30 *(Nutná podmienka diferencovateľnosti funkcie v bode) Nech $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je diferencovateľná v bode $a \in A$. Potom je v tomto bode spojitá.*

15. Veta Rolleho, Lagrangeova a Cauchyho

Veta 36 *(Rolleho veta) Nech je daná funkcia $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$, o ktorej platí:*

- 1. Je spojitá (na uzavretom intervale $\langle a, b \rangle$).*
- 2. Je diferencovateľná na otvorenom intervale (a, b) .*
- 3. $f(a) = f(b)$.*

Potom existuje $c \in (a, b)$ také, že $f'(c) = 0$.

Veta 37 *(Lagrangeova veta) Nech je daná funkcia $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$, o ktorej platí:*

- 1. Je spojitá (na uzavretom intervale $\langle a, b \rangle$).*
- 2. Je diferencovateľná na otvorenom intervale (a, b) .*

Potom existuje $c \in (a, b)$ také, že

$$f'(c) = \frac{f(b) - f(a)}{b - a}.$$

Veta 38 *(Cauchyho veta) Nech sú dané funkcie $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$ a $g : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$, o ktorých platí:*

- 1. Sú spojité (na uzavretom intervale $\langle a, b \rangle$).*
- 2. Sú diferencovateľné na otvorenom intervale (a, b) .*
- 3. $g'(x) \neq 0$ pre každé $x \in (a, b)$.*

Potom existuje $c \in (a, b)$ také, že

$$\left(\frac{f'}{g'} \right) (c) = \frac{f'(c)}{g'(c)} = \frac{f(b) - f(a)}{g(b) - g(a)}.$$

16. Veta o l'Hospitalových pravidlách

Veta 39 (l'Hospitalovo pravidlo) *Nech sú dané také funkcie $f : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$ a $g : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$, že o nich platí:*

1. *Sú diferencovateľné (na intervale (a, b)).*
2. *$g(x) \neq 0$ a $g'(x) \neq 0$ pre každé $x \in (a, b)$.*
3. *$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$.*

Ak za týchto predpokladov existuje $\lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f'}{g'} \right) (x) = \lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f'(x)}{g'(x)} \right)$, tak existuje aj $\lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f}{g} \right) (x) = \lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f(x)}{g(x)} \right)$ a platí

$$\lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f'}{g'} \right) (x) = \lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f'(x)}{g'(x)} \right) = \lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f}{g} \right) (x) = \lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f(x)}{g(x)} \right).$$

Poznámka 2 *Veta platí v tom istom znení, keď v nej tretiu podmienku $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$ nahradíme podmienkou $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = \infty$.*

17. Definícia monotónnosti funkcie.

Definícia 34 *Nech I je interval a $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Nech pre každé $x_1, x_2 \in I$ také, že $x_1 < x_2$ je*

1. *$f(x_1) < f(x_2)$. Potom hovoríme, že f je rýdzo rastúca funkcia.*
2. *$f(x_1) > f(x_2)$. Potom hovoríme, že f je rýdzo klesajúca funkcia.*
3. *$f(x_1) \leq f(x_2)$. Potom hovoríme, že f je rastúca funkcia.*
4. *$f(x_1) \geq f(x_2)$. Potom hovoríme, že f je klesajúca funkcia.*

Všetky uvedené funkcie nazývame monotónne funkcie. Funkcie uvedené v prvých dvoch bodoch sa nazývajú rýdzo monotónne funkcie.

Definícia 35 *Nech je daná funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ a interval $I \subset A$. Ak zúženie $f|I : I \rightarrow \mathbb{R}$ je rýdzo rastúca (rýdzo klesajúca, rastúca, klesajúca) funkcia, tak budeme hovoriť, že funkcia f je rýdzo rastúca (rýdzo klesajúca, rastúca, klesajúca) na intervale I .*

18. Postačujúca podmienka monotónnosti funkcie na intervale

Veta 40 *Nech I je interval a je daná funkcia $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Nech*

1. *Funkcia f je spojitá na intervale I .*
2. *Funkcia f je diferencovateľná na vnútri $\text{Int}(I)$ intervalu I .*
3. *Pre každé $x \in \text{Int}(I)$ je $f'(x) \geq 0$.*

Potom je $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ rastúca funkcia (na celom intervale I).

Veta 41 *Nech I je interval a je daná funkcia $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Nech*

- 1. Funkcia f je spojitá na intervale I .*
- 2. Funkcia f je diferencovateľná na vnútri $\text{Int}(I)$ intervalu I .*
- 3. Pre každé $x \in \text{Int}(I)$ je $f'(x) \geq 0$.*
- 4. Nech neexistuje podinterval $J \subset I$ taký, že $f'(x) = 0$ pre každé $x \in J$.*

Potom je $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ rýdzo rastúca funkcia (na celom intervale I).

19. Definícia konvexnosti a konkávnosti funkcie

Definícia 36 *Nech I je interval a $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Nech pre každé $x_1, x_2, x_3 \in I$ také, že $x_1 < x_2 < x_3$ platí:*

- 1. Bod $(x_2, f(x_2))$ leží pod priamkou určenou bodmi $(x_1, f(x_1))$ a $(x_3, f(x_3))$. Potom hovoríme, že f je rýdzo konvexná funkcia.*
- 2. Bod $(x_2, f(x_2))$ leží nad priamkou určenou bodmi $(x_1, f(x_1))$ a $(x_3, f(x_3))$. Potom hovoríme, že f je rýdzo konkávna funkcia.*
- 3. Bod $(x_2, f(x_2))$ leží pod, alebo na priamke určenej bodmi $(x_1, f(x_1))$ a $(x_3, f(x_3))$. Potom hovoríme, že f je konvexná funkcia.*
- 4. Bod $(x_2, f(x_2))$ leží nad, alebo na priamke určenej bodmi $(x_1, f(x_1))$ a $(x_3, f(x_3))$. Potom hovoríme, že f je konkávna funkcia.*

Definícia 37 *Nech je daná funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ a interval $I \subset A$. Ak zúženie $f|_I : I \rightarrow \mathbb{R}$ je rýdzo konvexná (rýdzo konkávna, konvexná, konkávna) funkcia, tak budeme hovoriť, že funkcia f je rýdzo konvexná (rýdzo konkávna, konvexná, konkávna) na intervale I .*

20. Postačujúca podmienka konvexnosti (konkávnosti) na intervale sformulovaná pomocou druhej derivácie

Veta 43 *Nech I je interval a je daná funkcia $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Nech*

- 1. Funkcia f je spojitá na intervale I .*
- 2. Funkcia f je diferencovateľná na vnútri $\text{Int}(I)$ intervalu I .*
- 3. Nech $f' : \text{Int}(I) \rightarrow \mathbb{R}$ je rýdzo rastúca (rýdzo klesajúca, rastúca, klesajúca)*

Potom $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ je rýdzo konvexná (rýdzo konkávna, konvexná, konkávna) funkcia (na celom intervale I).

Veta 44 *Nech I je interval a je daná funkcia $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Nech*

- 1. Funkcia f je spojitá na intervale I .*
- 2. Funkcia f je dva razy diferencovateľná na vnútri $\text{Int}(I)$ intervalu I .*
- 3. Nech $f''(x) > 0$ ($f''(x) < 0, f''(x) \geq 0, f''(x) \leq 0$) pre každé $x \in \text{Int}(I)$.*

Potom $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ je rýdzo konvexná (rýdzo konkávna, konvexná, konkávna) funkcia (na celom intervale I).

21. Definícia integrovateľnosti funkcie

Definícia 39 1. Nech $\langle a, b \rangle$ je uzavretý interval. Nech $x_0, x_1, x_2, \dots, x_k$ sú také, že $a = x_0 < x_1 < x_2 < \dots < x_k = b$. Potom $k + 1$ -ticu $D = (x_0, x_1, x_2, \dots, x_k)$ nazývame delenie intervalu $\langle a, b \rangle$. Intervaly $\langle x_{i-1}, x_i \rangle$ nazývame deliace intervaly.

2. Nech $D = (x_0, x_1, x_2, \dots, x_k)$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$. Potom číslo $\|D\| = \max\{x_i - x_{i-1} \mid i = 1, 2, \dots, k\}$ nazývame norma delenia D .

3. Nech $(D_n)_{n=1}^\infty$ je postupnosť delení intervalu $\langle a, b \rangle$. Ak $\lim_{n \rightarrow \infty} \|D_n\| = 0$, potom hovoríme, že postupnosť $(D_n)_{n=1}^\infty$ je normálna postupnosť delení intervalu $\langle a, b \rangle$.

4. Nech funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je ohraničená na intervale $\langle a, b \rangle \subseteq A$ a $D = (x_0, x_1, x_2, \dots, x_k)$ je ľubovoľné delenie intervalu $\langle a, b \rangle$. Nech body $c_i \in \langle x_{i-1}, x_i \rangle$ sú ľubovoľne zvolené pre $i = 1, 2, \dots, k$. Potom číslo

$$S_D(f) = \sum_{i=1}^k f(c_i)(x_i - x_{i-1})$$

nazývame integrálny súčet funkcie f pre dané delenie D intervalu $\langle a, b \rangle$ a voľbu bodov $c_i \in \langle x_{i-1}, x_i \rangle$.

Definícia 40 Nech funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je ohraničená na intervale $\langle a, b \rangle \subseteq A$. Ak pre každú normálnu postupnosť delení $(D_n)_{n=1}^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$ a každú voľbu bodov c_i v integrálnych súčtoch $S_{D_n}(f)$, postupnosť $(S_{D_n}(f))_{n=1}^\infty$ konverguje k tomu istému číslu J , tak hovoríme, že funkcia f je integrovateľná na intervale $\langle a, b \rangle$. Číslo

$$J = \lim_{n \rightarrow \infty} S_{D_n}(f)$$

nazývame určitý integrál funkcie f na intervale $\langle a, b \rangle$ a označujeme

$$J = \int_a^b f = \int_a^b f(x) dx.$$

22. Postačujúce podmienka integrovateľnosti funkcie

Veta 48 (Prvá postačujúca podmienka integrovateľnosti) Nech funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá na intervale $\langle a, b \rangle \subseteq A$. Potom je na tomto intervale integrovateľná.

Definícia 41 Nech sú splnené nasledujúce podmienky:

1. Funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je ohraničená na intervale $\langle a, b \rangle \subseteq A$.
2. V intervale $\langle a, b \rangle$ existuje len konečný počet bodov, v ktorých táto funkcia nie je spojitá.
3. V každom bode x z intervalu (a, b) existuje vlastná limita funkcie f sprava a aj zľava.
4. Existujú vlastné limity $\lim_{x \rightarrow a+} f(x)$ a $\lim_{x \rightarrow b-} f(x)$.

Potom hovoríme, že funkcia f je po častiach spojitá na intervale $\langle a, b \rangle$.

Veta 49 (Druhá postačujúca podmienka integrovateľnosti) Nech funkcia $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ je po častiach spojitá na intervale $\langle a, b \rangle \subseteq A$. Potom je na tomto intervale integrovateľná.

23. Funkcia hornej hranice integrálu a jej základná vlastnosť

Definícia 42 *Nech funkcia $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$ je integrovateľná na intervale $\langle a, b \rangle$. Potom funkciu*

$$F : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}, F(x) = \int_a^x f = \int_a^x f(t)dt$$

nazývame funkcia hornej hranice integrálu funkcie f .

Veta 55 *Nech funkcia $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$ je integrovateľná na intervale $\langle a, b \rangle$. Potom funkcia*

$$F : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}, F(x) = \int_a^x f(t)dt$$

je spojitá.

24. Hlavná veta integrálneho počtu

Veta 56 *(Hlavná veta integrálneho počtu) Nech funkcia $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá. Potom funkcia*

$$F : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}, F(x) = \int_a^x f(t)dt$$

je diferencovateľná (na intervale $\langle a, b \rangle$) a navyše

$$F'(x) = f(x) \quad \text{pre každé } x \in \langle a, b \rangle.$$

25. Definícia primitívnej funkcie a vety o jej existencii

Definícia 43 *Nech je daná funkcia $f : I \rightarrow \mathbb{R}$, kde I je interval. Nech existuje funkcia $F : I \rightarrow \mathbb{R}$ taká, že*

$$F'(x) = f(x) \quad \text{pre každé } x \in I.$$

Potom funkciu $F : I \rightarrow \mathbb{R}$ nazývame primitívna funkcia funkcie $f : I \rightarrow \mathbb{R}$.

Veta 57 *Nech funkcia $F_1 : I \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívnou funkciou funkcie $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Potom funkcia $F_2 : I \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívnou funkciou funkcie $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ práve vtedy, ak existuje $c \in \mathbb{R}$ také, že pre každé $x \in I$ je $F_2(x) = F_1(x) + c$. To znamená, že dve primitívne funkcie tej istej funkcie sa líšia iba o konštantu.*

26. Newtonova - Leibnitzova formula

Veta 58 (Newtonov - Leibnitzov vzorec) *Nech funkcia $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá a $F : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$ je jej ľubovoľná primitívna funkcia. Potom*

$$\int_a^b f = \int_a^b f(x) dx = F(b) - F(a) = [F(x)]_a^b.$$

Poznámka 4 *Definíciu určitého integrálu zovšeobecňujeme nasledujúcim spôsobom:*

1. $\int_a^a f = 0.$

2. Ak $a > b$, definujeme $\int_a^b f = -\int_b^a f.$

3. Nech $f : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá funkcia. Môžeme definovať funkciu

$$G : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathbb{R}, \quad G(x) = \int_x^b f(t)dt.$$

Táto funkcia je diferencovateľná (na intervale $\langle a, b \rangle$) a platí

$$G'(x) = -f(x) \quad \text{pre každé } x \in \langle a, b \rangle.$$

4. Nech $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá funkcia, I je interval a bod $a \in I$. Definujme funkciu $G : I \rightarrow \mathbb{R}$, $G(x) = \int_a^x f(t)dt$. Nie je problém ukázať, že táto funkcia je diferencovateľná a $G'(x) = f(x)$ pre každé $x \in I$.

27. Veta o integrovaní metódou per partes

Veta 60 *Nech funkcie $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ a $g : I \rightarrow \mathbb{R}$ sú spojitou diferencovateľné na intervale I . Nech $H : I \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívna funkcia funkcie $(f'g) : I \rightarrow \mathbb{R}$. Potom $(fg - H) : I \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívna funkcia funkcie $(fg') : I \rightarrow \mathbb{R}$. V symbolike neurčitých integrálov to znamená, že*

$$\int (fg') = fg - \int (f'g).$$

Dôsledok 5 *Nech funkcie $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ a $g : I \rightarrow \mathbb{R}$ sú spojitou diferencovateľné na intervale I a body $a, b \in I$ sú ľubovoľne zvolené. Potom*

$$\int_a^b f(x)g'(x) dx = f(b)g(b) - f(a)g(a) - \int_a^b f'(x)g(x) dx.$$

28. Prvá veta o integrovaní substituční metódou

Veta 61 (*Prvá veta o substituční metóde*) Nech I a J sú intervaly, $\varphi : J \rightarrow I \subseteq \mathbb{R}$ je spojitá diferencovateľná a $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá funkcia. Nech $F : I \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívna funkcia funkcie $f : I \rightarrow \mathbb{R}$. Potom $(F \circ \varphi) : J \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívna funkcia funkcie $((f \circ \varphi)\varphi') : J \rightarrow \mathbb{R}$.

Dôsledok 6 Nech I a J sú intervaly, $\varphi : J \rightarrow I \subseteq \mathbb{R}$ je spojitá diferencovateľná a $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá funkcia. Nech $\alpha, \beta \in J$ sú ľubovoľné. Potom

$$\int_{\alpha}^{\beta} ((f \circ \varphi)\varphi') = \int_{\alpha}^{\beta} f(\varphi(t))\varphi'(t)dt = \int_{\varphi(\alpha)}^{\varphi(\beta)} f(x) dx = \int_{\varphi(\alpha)}^{\varphi(\beta)} f.$$

29. Druhá veta o integrovaní substituční metódou

Veta 62 (*Druhá veta o substituční metóde*) Nech I a J sú intervaly, $\varphi : J \rightarrow I$ je spojitá diferencovateľná bijekcia a $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá funkcia. Nech $G : J \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívna funkcia funkcie $((f \circ \varphi)\varphi') : J \rightarrow \mathbb{R}$. Potom $(G \circ \varphi^{-1}) : I \rightarrow \mathbb{R}$ je primitívna funkcia funkcie $f : I \rightarrow \mathbb{R}$.

Dôsledok 7 Nech I a J sú intervaly, $\varphi : J \rightarrow I$ je spojitá diferencovateľná bijekcia a $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá funkcia. Potom pre každé $a, b \in I$ platí:

$$\int_a^b f = \int_a^b f(x) dx = \int_{\varphi^{-1}(a)}^{\varphi^{-1}(b)} ((f \circ \varphi)\varphi') = \int_{\varphi^{-1}(a)}^{\varphi^{-1}(b)} f(\varphi(t))\varphi'(t)dt.$$